

Typický loďní pozdrav používaný lodivody i vodáky na celém světě v Polsku většinou neznají. S výjimkou oblasti tří měst neboli tzv. trojměstí posazeného hned u Baltského moře. V místech, kde to omamně voní solí a jódem a kde turisté na dlouhých plážích nehledají mušle, ale... kousky jantaru.

TROJMĚSTÍ 3× AHOJ!

TEXT: PETR TŮMA | FOTO: AUTOR, MATEUSZ OCHOCKI A ARCHIV

Letadlem to je pouze hodinu a kousek, autem podobně jako do oblíbeného Chorvatska, byť s méně najetými kilometry. Jen na rozdíl od Středomoří se venkovní teploty na Baltu málokdy šplhají přes 30 °C a voda je vlažná „tak akorát“ díky líně klesajícímu dnu moře, jež se může náležitě prohřát. Dobře to vědí Němci, kteří tuto oblast až do druhé světové války ovládali. Dlouho to světu tajili i Poláci a jejich severní sousedi Skandinávci. Pak Balt pomyslně dobyli a dnes ho znovuobjevují Češi a Slováci. A tak už mnozí vědí, že tzv. trojměstí tvoří města Gdaňsk, Sopoty a Gdyně. Spojujícím prvkem je pochopitelně moře se vším, co k němu patří. Od velkých průmyslových přístavů a loděnic až po klidný odpočinek na písčitých plážích či lavičkách umístěných na lázeňských promenádách. Každá součást trojměstí přitom ukazuje jinou tvář turistiky: hanzovní Gdaňsk se honosí manýristickou architekturou, Gdyně je modernistická a Sopoty? Dodnes se v nich uchovaly doteky něžné secese evokující vzpomínky na vznik tamního lázeňství, u jehož počátků stál lékař napoleonské armády Jean Haffner. Ale nejprve je třeba pocítit ruch a tep velkoměsta. Tedy Gdaňsku.

ZA KLENOTY ARCHITEKTURY

Jedno z největších polských měst s téměř půl milionem obyvatel zůstává srdcem Pomořského vojvodství. Ale už to není stejné místo, jak ho popisoval spisovatel Gunter Grass oceněný Nobelovou cenou za literaturu v trilogii Plechový bubínek, Kočka a myš a Psi roky. Moderní letiště, kam létá z Prahy nízkonákladový Ryanair, nese jméno elektrikáře Lecha Walesy. Společně s dělníky z gdaňského přístavu si vzali příklad z odhodlání polských obránců blízkého poloostrova Westerplatte na začátku druhé světové války a roku 1980 se otevřeně postavili proti zdražování a cenzuře komunistického režimu. Založili nezávislé odbory Solidarita a po letech útlaču s nimi musela vláda zasednout k jednomu stolu, což byl počátek cesty k demokracii a svobodným volbám. Připomíná to budova evokující obrovitou rezavou krabici pohozenou v areálu loděnic. Co do velikosti i obsahu může soupeřit snad jen s gdaňským Muzeem druhé světové války, jehož podzemní labyrint vypráví příběh města i obyčejných lidí, na které dopadl konflikt nejvíce. Těsně před koncem války Gdaňsk srovnali se zemí Rusové, v březnu 1945 „zmizelo“ přes 90 procent historického centra. Rozvaliny a rumišťe plně kopřiv vystřídaly nové budovy až před pár lety. Na pohled věrně dodržují tváře svých historických předchůdců, jde tak o nejnovější „old town“ na světě. Uzoučké domky se špičatými střechami připomínají ty z Nizozemska či Belgie, když se romanticky odráží v hladině mořského průplavu navazujícího na řeku Vislu. Objevovat město tak lze i z vypůjčené kánoe nebo paddleboardu. Případně z paluby luxusního katamaránu, jehož domovským přístavem jsou Sopoty. ➤

ZA SLANÝMI TÓNY

Sopoty jsou lázeňským místem dýchajícím poklidnou atmosférou blížící se věhlasným rivierám Středomoří. Jezdí se tam v tomto pořadí. Za zdravím. Za odpočinkem. A až pak zábavou. Což si může každý zdarma vyzkoušet i bez absolvování balneologických procedur. Místní specialitou je totiž z hloubky přes 800 metrů vyvěrající solanka. Blahodárné výpary lze vdechovat v sedu na lavičkách u veřejných fontánek v parcích, s knížkou v ruce či sluchátky na uších. Kdo se chce nechat hýčkat na úrovni, zkouší kosmetiku s příměsí pravého jantaru, jak ji nabízejí Spa centra lepších hotelů včetně secesního Sofitelu Grand Sopot. Elegantní budova z roku 1920 postavená za více než 20 milionů gdaňských dolarů (přes 3,5 milionu těch amerických) s luxusním kasinem či privátní pláží vždy ubytovala hlavně ty bohaté a vlivné. Včetně Adolfa Hitlera, který tam nedočkavě čekal na zprávy o pádu Varšavy. Přes plošné ničení všech budov v oblasti hotel jako zázrakem (vykoupaný hektolitry vodky věnované Rusům) přežil a v 60. letech 20. století začal hostit pro změnu kulturní hvězdy. Včetně Heleny Vondráčkové, která vyhrála místní hudební festival v roce 1977 s písní Malovaný džbánek.

DO TŘETICE VŠEHO DOBRÉHO

Svým způsobem je s Baltským mořem nejtěsněji spjata Gdyně. Jedno z nejmladších polských měst, které svá práva získalo až v roce 1926, do té doby šlo o nejposlednější rybářský přístav. Abnormálně rychlý rozvoj Gdyně potvrzují velké bulváry kombinující funkcionalistické stavby evokující paláce s nejmodernější architekturou ze skla a nerez. Obrovská nákladní marina, jakož i ta pro privátní jachty suchozemci vyrazí dech. Ale za vidění stojí i muzejní expozice věnovaná fenoménu polského námořnictva. Nejnovějším přírůstkem lákajícím do těchto míst i české nadšence vojenské techniky je 48 metrů dlouhá ponorka ORP Sokół. Léta brázdila Dánský průliv, teď odpočívá jako na souš vyvržená a umně zakonzervovaná velryba před Muzeem polského námořnictva. Do kovového „břuchu“ se lze vypravit a dozvědět se, jak se podobný kolos řídí a ovládá. A netřeba litovat toho, že už z něj snad navždy zmizela ničivá torpéda. Namísto jejich odpalu si lze vyzkoušet takové „unikátnosti“ jako například komunikaci přes hydrotelefon, který dokázal posádku propojit s jiným plavidlem. Když člověku v těch stísněných prostorách vyschne v krku, může si dát hned ve vedlejší bufetu štamprli jahodové vodky a rybou plněné pirohy. Je to něco trochu jiného, než nabízejí třeba na severu Německa, kde vládne nabídce bratwurst a orosené pivo. To si ale můžete dát přece i u nás doma... ■

